

Afbeelding 1

Illustratie bij een Griekse mythe in een vijftiende-eeuws handschrift.

Tekst 2

Pentheus uitgeleverd aan de vrouwen.

- 1063 Τούντεϋθεν ἤδη τοῦ ξένου θαυμάσθ' ὀρώ·
1064 λαβὼν γὰρ ἐλάτης οὐράνιον ἄκρον κλάδον
1065 κατήγεν ἦγεν ἦγεν ἐς μέλαν πέδον·
1066 κυκλοῦτο δ' ὥστε τόξον ἢ κυρτὸς τροχὸς
1067 τόνῳ γραφόμενος περιφορὰν ἐλικοδρόμον·
1068 ὡς κλῶν' ὄρειον ὁ ξένος χεροῖν ἄγων
1069 ἔκαμπτεν ἐς γῆν, ἔργματ' οὐχὶ θνητὰ δρῶν.
1070 Πενθέα δ' ἰδρύσας ἐλατίνων ὄζων ἔπι
1071 ὀρθὸν μεθίει διὰ χερῶν βλάστημ' ἄνω
1072 ἀτρέμα, φυλάσσω μὴ ἀναχαιτίσειέ νιν,
1073 ὀρθὴ δ' ἐς ὀρθὸν αἰθέρ' ἐστηρίζετο

1074 ἔχουσα νότοις δεσπότην ἐφήμενον.
1075 Ὦφθη δὲ μᾶλλον ἢ κατεΐδε μαινάδας·
1076 ὅσον γὰρ οὐ̅πω δῆλος ἦν θάσσω ἄνω,
1077 καὶ τὸν ξένον μὲν οὐκέτ' εἰσορᾶν παρῆν,
1078 ἐκ δ' αἰθέρος φωνή τις, ὡς μὲν εἰκάσαι
1079 Διόνυσος, ἀνεβόησεν· “ ὦ νεάνιδες,
1080 ἄγω τὸν ὑμᾶς κάμῃ τὰμά τ' ὄργια
1081 γέλων τιθέμενον· ἀλλὰ τιμωρεῖσθέ νιν.”
1082 Καὶ ταῦθ' ἄμ' ἠγόρευε καὶ πρὸς οὐρανὸν
1083 καὶ γαῖαν ἐστήριζε φῶς σεμνοῦ πυρός.
1084 Σίγησε δ' αἰθήρ, σίγα δ' ὕλιμος νάπη
1085 φύλλ' εἶχε, θηρῶν δ' οὐκ ἂν ἤκουσας βοήν.
1086 Αἰ δ' ὠσὶν ἠχῆν οὐ σαφῶς δεδεγμέναι
1087 ἔστησαν ὀρθαὶ καὶ διήνεγκαν κόρας.
1088 Ὁ δ' αὐ̅θις ἐπεκέλευσεν· ὡς δ' ἐγνώρισαν
1089 σαφῆ κελευσμὸν Βακχίου Κάδμου κόραι
1090 ἦξαν πελείας ὠκύτητ' οὐχ ἤσσορες
1091 [ποδῶν ἔχουσαι συντόνοις δρομήμασι
1092 μήτηρ Ἀγαυὴ σύγγονοί θ' ὁμόσποροι]
1093 πᾶσαί τε βᾶκχαι, διὰ δὲ χειμάρρου νάπης
1094 ἀγμῶν τ' ἐπήδων θεοῦ πνοαῖσιν ἐμμανεῖς.
1095 Ὦς δ' εἶδον ἐλάτη δεσπότην ἐφήμενον,
1096 πρῶτον μὲν αὐτοῦ χερμάδας κραταιβόλους
1097 ἔρριπτον, ἀντίπυργον ἐπιβᾶσαι πέτραν,
1098 ὄζοισί τ' ἐλατίνοισιν ἠκοντίζετο,
1099 ἄλλαι δὲ θύρσους ἴεσαν δι' αἰθέρος
1100 Πενθέως, στόχον δύστηνον, ἀλλ' οὐκ ἦνυτον.
1101 Κρεῖισσον γὰρ ὕψος τῆς προθυμίας ἔχων
1102 καθῆσθ' ὁ τλήμων, ἀπορία λελημμένος.
1103 Τέλος δὲ δρυῖνοις συντριαινοῦσαι κλάδοις
1104 ρίζας ἀνεσπάρασσον ἀσιδήροις μοχλοῖς.
1105 Ἐπεὶ δὲ μόχθων τέρματ' οὐκ ἐξήνυτον,

- 1106 ἔλεξ' Ἀγαυή· “Φέρε, περιστᾶσαι κύκλω
 1107 πτόρθου λάβεσθε, μαινάδες, τὸν ἀμβάτην
 1108 θῆρ' ὡς ἔλωμεν μηδ' ἀπαγγείλη θεοῦ
 1109 χοροὺς κρυφαίους.” Αἶ δὲ μυρίαν χέρα
 1110 προσέθεσαν ἐλάτη κάξανέσπασαν χθονός.
 1111 Ὑψοῦ δὲ θάσσων ὑπόθεν χαμαιριφῆς
 1112 πίπτει πρὸς οὐδας μυρίοις οἰμώγασιν
 1113 Πενθεύς· κακοῦ γὰρ ἐγγὺς ὦν ἐμάνθανεν.

Euripides, Bacchae 1063-1113

Aantekeningen

- regel 1066 **κυκλόω** krommen
κυρτός gebogen
 regel 1067 **ὁ τόννος** passer
ἑλικοδρόμος een kromme baan makend
 regel 1068 **ὁ κλών** tak
 regel 1069 **τὸ ἔργμα** daad
 regel 1072 **ἀτρέμα** rustig
ἀναχαιτίζω afwerpen
 regel 1074 **ἔφημαι + dativus** zitten op
 regel 1084 **ῥλιμος** bosrijk
 regel 1088 **ἐπικελεύω** aanmoedigen
 regel 1090 **ἡ πέλεια** duif
ἡ ὠκύτης snelheid
 regel 1091 **σύντονος** ingespannen
 regel 1093 **χείμαρρος** met een bergstroom
 regel 1094 **ὁ ἀγμός** rots
ἐμμανής razend
 regel 1095 **ἔφημαι + dativus** zitten op
 regel 1096 **ἡ χερμάς** kei
κραταίβολος met kracht geworpen
 regel 1097 **ἀντίπυργος** torenhoog
 regel 1100 **ὁ στόχος** het mikken
 regel 1103 **δρύϊνος** eiken-
συντριαινόω verbrijzelen
 regel 1104 **ἀνασπαράσσω** uittrekken
ἀσίδηρος niet van ijzer
 regel 1107 **ὁ πτόρθος** tak
ἀμβάτης omhoog geklommen
 regel 1109 **κρυφαῖος** geheim
 regel 1110 **ἐξανασπάω** uitrukken
 regel 1111 **χαμαιριφῆς** op de grond geworpen
 regel 1112 **τὸ οἴμωγμα** jammerklacht